

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ЗМІН

МАТЕРІАЛИ

XIV Міжнародної науково-практичної конференції

(м. Полтава (Україна) – м. Валенсія (Іспанія),
11–15 вересня 2023 року)

Полтава
2024

**Полтавський університет економіки і торгівлі
(м. Полтава, Україна)**
Universitat Politècnica de València (м. Валенсія, Іспанія)

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ЗМІН

МАТЕРІАЛИ

XIV Міжнародної науково-практичної конференції

*(м. Полтава (Україна) – м. Валенсія (Іспанія),
11–15 вересня 2023 року)*

*За загальною редакцією
д-ра екон. наук, професора Т. А. Костишиної,
канд. екон. наук, доцента Л. В. Степанової*

**Полтава
ПУЕТ
2024**

УДК 331.1:316.77:004.9(082)
Р64

*Розповсюдження та тиражування без
офіційного дозволу Полтавського університету
економіки і торгівлі ЗАБОРОНЕНО*

Редакційна колегія:

Т. А. Костишина, д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії Полтавського університету економіки і торгівлі;

Л. В. Степанова, канд. екон. наук, доцент кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії Полтавського університету економіки і торгівлі.

Розвиток соціально-трудових відносин та міжкультурної комунікації в умовах змін : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава (Україна) – м. Валенсія (Іспанія), 11–15 вересня 2023 року) / за заг. ред. Т. А. Костишиної, Л. В. Степанової. – Полтава : ПУЕТ, 2024. – 114 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр. та англ. мовами.

ISBN 978-966-184-460-4

У збірнику подано матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції, яка відбулася у Полтавському університеті економіки і торгівлі (м. Полтава, Україна) – Universitat Politècnica de València (м. Валенсія, Іспанія). Конференцію проведено в межах науково-дослідної роботи «Ефективність інвестицій в людський капітал на підприємствах в сучасних умовах» (держ. реєстр. номер 0112U001077). Для науковців, викладачів, студентів закладів вищої освіти, усіх, хто цікавиться питаннями теорії та практики розвитку соціально-трудових відносин.

УДК 331.1:316.77:004.9(082)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

ISBN 978-966-184-460-4

© Полтавський університет
економіки і торгівлі, 2024

СПІВОРГАНІЗАТОРИ

Batumi Shota Rustaveli State University (Грузія)

ISMA University of Applied Sciences (Латвія)

Academy of Economic Studies (Республіка Молдова)

Національний інститут економічних досліджень
(Республіка Молдова)

Universitat Politècnica de València (Іспанія)

Батумський учбовий університет навігації (Грузія)

Національний інститут економічних досліджень (Грузія)

Академія бізнесу Грузії (Грузія)

Міжнародний Науковий, Освітній та Учбовий Центр
(Естонія)

ЗМІСТ

Polyakova O.

Intercultural communication and engineering
education through virtual exchanges 7

Дергаль В., Філенко Н., Полякова-Нестеренко О.

Мистецтво як інструмент міжкультурної
комунікації в умовах змін 10

Босецька Н. Г.

Сучасні тенденції підготовки персоналу
для ресторанної галузі 12

Древаль Ю. Д.

Гендерний аспект соціальної політики в нормативних
документах міжнародної організації праці 14

Дробин Л. В., Карпенко Ю. В.

Проблеми формування ефективної системи
управління персоналом в умовах ризиків 20

Кандиба О. П.

Особливості соціально-трудових відносин
в діяльності банків в умовах змін 25

Костишина Т. А., Костишина А. І., Раупов Р. Б.

Інструменти соціальної політики в сфері удосконалення
соціально-трудових відносин в умовах військового стану 28

Костишина Т. А., Ротенберг О. В.

Проблеми забезпечення зайнятості
в умовах змін ринку праці 33

Кочума І. Ю.

SMART-туризм як складова цифрової економіки 36

Круговий І.

Особливості трудових відносин в
період військового стану 38

Ніколаєнко Є. А., Рекотова В. І. Діджиталізація бізнес-процесів як ефективність діяльності компанії	41
Панченко С. А. Паломництво і релігійний туризм у контексті соціальних інститутів в кризових умовах під час війни	44
Пасєка С. Р., Пісецька Т. В. Туризм як фактор формування міжкультурної комунікації	49
Перегуда Ю. Аспекти міжнародної діяльності закладів вищої освіти в сучасних умовах.....	52
Подрезов Д. О., Клименко В. І. Інноваційні підходи до прогнозування економічного зростання з використанням методів машинного навчання в економіці	55
Рудич Л. В., Котелевець С. С. Розвиток соціального підприємництва в умовах змін	57
Смірнова Г. Програма «Доступні ліки» як механізм протидії актуальній стадії війни для цивільного населення.....	59
Степанова Л. В., Ткаченко А. А. Структура й роль особистісного потенціалу працівників підприємства для забезпечення конкурентоспроможності	63
Страшко В. Сучасні аспекти зарубіжного досвіду формування конкурентоспроможності робочої сили	66
Сюта С. Б., Лапчук Я. С. Актуальний стан та шляхи підвищення ефективності децентралізаційних процесів в Україні	70
Тужилкіна О. В., Андрієнко А. Теоретичні концепції та методологічний базис управління якістю трудових ресурсів	74

4. Прасолова С. П., Яріш О. В. Теоретико-прикладний аспект забезпечення фінансової стабільності банківської системи України на основі ефективного функціонування трансмісійного механізму. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*, 2023. Вип. 3 (109). С. 24–33. URL: <http://puet.poltava.ua/index.php/economics/article/view/196/184>.
5. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.

РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА МАШИННОГО НАВЧАННЯ У ЦИФРОВИХ ІНІЦІАТИВАХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

О. В. Яріш,

канд. екон. наук, доцент;

А. В. Рижков,

*здобувач ступеня доктор філософії
зі спеціальності 073 Менеджмент*

Полтавський університет

економіки і торгівлі, м. Полтава

Штучний інтелект у сучасному світі має високий потенціал радикального перетворення фінансової галузі, забезпечуючи фінансовим установам нові можливості задоволення різноманітних потреб клієнтів – від управління доступом до коштів та їх витрат до реалізації стратегій заощаджень та інвестицій. В контексті цього, інструменти штучного інтелекту використовуються для оптимізації різноманітних процесів у фінансових установах, розпочинаючи від прийняття кредитних рішень та завершуючи забезпеченням кібербезпеки та управлінням фінансовими ризиками. За прогнозами Grand View Research, ринкова вартість штучного інтелекту у фінансовому секторі, яка складала 9,45 мільярда доларів у 2021 році потенційно може зрости до 2030 року на 16,5 % [1], а у звіті McKinsey підкреслюється, що потенціал зростання штучного інтелекту в банківській та фінансовій сферах сягає 1 трільйона доларів [2].

Інтеграція штучного інтелекту (ШІ) у фінансовий сектор відкрила цілу низку трансформаційних застосувань. Серед

основних напрямів впровадження штучного інтелекту фінансовими установами доцільно виділити:

- аналіз даних (штучний інтелект може ефективно аналізувати великі обсяги даних, що генеруються фінансовими установами. Зокрема, використання алгоритмів часових рядів дає змогу фінансовому посереднику передбачати майбутні цінові рухи на основі великих масивів даних. Використання алгоритмів машинного навчання, таких як випадковий ліс, глибокі нейронні мережі, або градієнтний підйом, може допомогти в створенні моделей, які здатні до складних аналізів і прогнозувань на основі багатьох параметрів. Сентиментальний аналіз на основі NLP може виявити настрої гравців на ринку, а також виявити ключові слова та фрази, які впливають на цінові рухи, аналізувати новини, соціальні мережі та інші джерела інформації для розуміння реакції громадськості на події, репутації клієнта тощо [3]. Як результат – отримання цінних інсайтів щодо трендів, патернів та ризиків, допомагаючи учасникам фінансового ринку приймати обґрунтовані рішення про купівлю, продаж та управління фінансовими активами);

- прийняття рішень (автоматизовані системи на базі штучного інтелекту і машинного навчання можуть приймати рішення на основі аналізу ризиків та прогнозування ринкових умов. Це сприяє збільшенню ефективності та швидкості прийняття рішень);

- боротьба з шахрайством (алгоритми штучного інтелекту можуть виявляти неправомірні дії або шахрайські схеми. Машинне навчання дозволяє створювати моделі, які вивчають зразки зловживань та ідентифікують їх у реальному часі);

- клієнтське обслуговування (віртуальні помічники та чат боти на основі штучного інтелекту суттєво підвищують якість обслуговування клієнтів. Вони можуть відповідати на запитання, опрацьовувати транзакції та надавати персоналізовані поради);

- ризиковий менеджмент (алгоритми машинного навчання допомагають оперативно ідентифікувати ризики та вчасно реагувати, а також розробити адекватні стратегії управління ризи-

ками на основі проектування можливих втрат на фінансові ризики);

- оптимізація портфеля (штучний інтелект може допомогти оптимізувати портфель фінансових активів, враховуючи різні критерії, такі як ризик, дохідність та кореляція між активами. Це допомагає створювати диверсифіковані та рівноважні портфелі, зменшуючи ризик та збільшуючи можливість отримання прибутку);

- безпека даних (автоматизовані системи на базі штучного інтелекту і машинного навчання відіграють важливу роль у захисті фінансових даних від кіберзагроз та несанкціонованого доступу. Вони можуть виявляти аномальні патерни, що можуть бути індикаторами порушень безпеки. Зокрема перехід на інтелектуальну відеосистему відеоспостереження зі штучним інтелектом у фінансових установах в надає необхідні інструменти для захисту від фізичних і кіберзагроз).

Водночас використання штучного інтелекту та машинного навчання в аналізі та прогнозуванні фінансового ринку вимагає обережності та ретельного дослідження. Перекладання великих обсягів фінансових рішень на штучний інтелект може привести до антропоморфізації та втрати контролю над ключовими аспектами управління фінансовою установою.

Отже, підготовка до цифрової трансформації фінансової екосистеми України вимагає переосмислення ролі людського фактору та реактивних змін у запровадженні штучного інтелекту і машинного навчання у практику ключових учасників фінансового ринку. Важливими кроками для зменшення цих загроз і максимізації переваг є збалансоване та обґрунтоване впровадження штучного інтелекту та машинного навчання разом із суворими заходами безпеки, етичними стандартами та ефективним регулюванням.

Список використаних джерел

1. Artificial Intelligence In Fintech Market Size, Share & Trends Analysis Report By Component (Solutions, Services), Deployment (Cloud, On-premise), By Application (Fraud Detection, Virtual Assistants), And

Segment Forecasts, 2022 – 2030. URL: <https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/artificial-intelligence-in-fintech-market-report/toc#>.

2. AI in Banking – How Artificial Intelligence is Used in Banks. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/ai-banking-how-artificial-intelligence-used-banks/>
3. Роль штучного інтелекту в аналізі та передбаченні ринку криптовалют. URL: <https://dev.ua/blogs/posts/hercha-1698047412>.
4. Звіт про кіберзагрози за середину 2023 року. URL: <https://www.deepinstinct.com/cyber-threat-reports>.